

Spis treści

STANISŁAW ROSIK, PRZEMYSŁAW WISZEWSKI, Wstęp	7
--	---

Emocje w metodzie

ANDRZEJ MIERZWIŃSKI, Kantowskie inspiracje	13
ANETA PIENIĄDZ, Czy historykowi wolno się gorszyć? Wokół „Antapodosis” (IV, 12) Liutpranda z Cremony	29
WOJCIECH MISCHKE, Emocje wokół Zjazdu Gnieźnieńskiego – świadectwa źródeł i spory historyków	37
PRZEMYSŁAW WISZEWSKI, Zemsta, zemsta na wroga... czy wyzwanie? Rzecz o obcinaniu głów zmarłym i społecznym wymiarze emocji (Ebo, III,13)	61
JACEK DĘBICKI, Namietności a życie codzienne. Z przywołaniem Śląska nowożytnego	75
ANNA ODRZYWOLSKA-KIDAWA, „Ardelion” – prymas Jan Łaski w opinii Andrzeja Krzyciego	81
PIOTR BORON, „Przeciw upodleniu dziejów Polski” i w obronie prawdy – Jana Andraulta de Buy Antosewicza „Obrona Kadłubka i Długosza...”	101
ZUZANNA MORAWIECKA, ADAM NOBIS, Przylądek Dobrej Nadziei i innych uczuć	109
LUCYNA HARC, Pasja, kpina, złośliwość i... uwielbienie. Karla Ludwiga von Klöber und Hellscheborn widzenie historii Śląska	117
BOŻENA PŁONKA-SYROKA, „Neurotyczna osobowość naszych czasów”. Karen Horney jako źródło do historii emocji	129

Namietność rządzi światem – świat skryty za emocjami

ADRIEN QUÉRET-PODESTA, Między żartem a nienawiścią. Emocje w relacjach o św. Wojciechu i św. Brunonie z Kwerfurtu w „Kronice” Ademara z Chabannes	143
JAKUB MORAWIEC, Wielkie namietności i ich społeczno-polityczne reperkusje na przykładzie „Hallfreðar saga” i „Bjarnar saga Hitdaelakappa”	151
MARIE BLÁHOVÁ, Hněv jako hybná síla politických událostí v podání pražského děkana Kosmy	169
AGNIESZKA KUŚ, Między nienawiścią a miłością – namietności w życiu pokolenia braci rodzonych i stryjecznych Władysława Jagiełły w ujęciu Jana Długosza	177
JAROSŁAW NIKODEM, Wróg Królestwa Polskiego. Zygmunt Luksemburski w opinii Jana Długosza	183
PIOTR BADYNA, Etyczny komponent w koncepcji naprawy Rzeczypospolitej wojewody poznańskiego Stefana Garczyńskiego	201

ROBERT KOŁODZIEJ, Argumenty i emocje w ulotnych pismach politycznych XVII i XVIII wieku	209
DARIUSZ NAWROT, Ambicje i rozczarowania – u źródeł konfliktów we władzach Litwy w 1812 roku	217

All we need is love...

LESZEK PAWEŁ SŁUPECKI, Inkebjorkunimerpaerekuarispaefakri. Miłość wryta runami . . .	235
KRZYSZTOF WACHOWSKI, <i>MON COR PLESOR</i> . Symbolika przedstawiień i napisów na średniowiecznych wyrobach kultury materialnej	253
EDWARD SKIBIŃSKI, Kobieta rzadko dobra	281
MONIKA SIAMA, Namietność z pogranicza cudowności w „Lais” Marie de France, czyli słów kilka o motywie „tajemniczego związku” w literaturze francuskiej XII wieku . . .	289
MAREK CETWIŃSKI, Sceny małżeńskie w „Żywocie świętej Jadwigi”: miłość obowiązku czy obowiązek miłości?	315
ALEKSANDRA SKRZYPIETZ, Perypetie małżeńskie królewicza Konstantego Sobieskiego . .	325
KSENIA STANICKA-BRZEZICKA, Czy „miłość czyni sztukę”? O odczytywaniu emocji w dziele sztuki oraz parach artystycznych w sztuce europejskiej i śląskiej w XIX i pierwszej połowie XX wieku	343

Pod wielkim dachem nieba...

TOMASZ WIŚLICZ, Uczucia religijne pogańskich Słowian w opinii historyków od Długosza do Rosika	363
STANISŁAW ROSIK, Gdy radosne widowisko przeradza się w horror. Łowienie emocji w przekazie hagiograficznym (przykład z żywotu św. Ottona: Ebo III, 10–11)	369
DARIUSZ ANDRZEJ SIKORSKI, Świątynie pogańskich Słowian – czyli o tym, jak je stworzono	377
MAREK STAWSKI, Konwencja czy rzeczywista wiara – formuły dewocyjne w dokumentach opactwa czerwińskiego	407

Niech rozkwita 100 uczuć... Niejednoznaczność i wielość emocji

KRZYSZTOF RATAJCZAK, Wielkie emocje średniowiecznych rycerzy w świetle wybranych kronik XIII i XIV wieku	423
MACIEJ KUCHARSKI, Pokochać dwór i rodzinną prowincję – refleksja nad tożsamością. Pamiętniki baronowej d'Oberkirch	433
KAROLINA STOJEK-SAWICKA, Między bezpieczeństwem a zagrożeniem. Radziwiłłowie w życiu i świadomości duchowieństwa katolickiego w XVIII wieku	439
DARIUSZ ROLNIK, „Święta miłości kochanej ojczyzny”. Współcześni czasów stanisławowskich (1764–1795) wobec państwa – Rzeczypospolitej	457
JANUSZ GOŁASZEWSKI, Uczucie silniejsze od strachu. Walka polskiego duchowieństwa w Westfalii i Nadrenii o wiarę katolicką, język polski i polską tradycję w świetle dokumentów przechowywanych w Archiwum Państwowym w Münster	477
Summary	497

Contents

STANISŁAW ROSIK, PRZEMYSŁAW WISZEWSKI, Introduction	7
---	---

Emotions in method

ANDRZEJ MIERZWIŃSKI, Kantian inspirations	13
ANETA PIENIĄDZ, Can a historian be outraged? On 'Antapodosis' (IV, 12) by Liutprand of Cremona	29
WOJCIECH MISCHKE, Emotions about the Gniezno Convention – proofs of the sources and the historians' dispute	37
PRZEMYSŁAW WISZEWSKI, Revenge, revenge on the enemy... or a challenge? On cutting off the death's head and the social dimension of emotions (Ebo, III,13).	61
JACEK DĘBICKI, Passions and everyday life. A reference to the modern Silesia	75
ANNA ODRZYWOLSKA-KIDAWA, 'Ardelion' – primate Jan Łaski in the opinion of Andrzej Krzycki	81
PIOTR BORON, 'Against the degradation of the history of Poland', in defence of the truth – 'Defense of Kadłubek and Długosz...' by Jan Andrault de Buy Antosewicz	101
ZUZANNA MORAWIECKA, ADAM NOBIS, The Cape of Good Hope and other feelings	109
LUCYNA HARC, Passion, mockery, maliciousness and... worship. The history of Silesia by Karl Ludwig von Klöber und Hellscheborn	117
BOŻENA PŁONKA-SYROKA, 'Neurotic personality of our times'. Karen Horney as a source for the history of emotions	129

Passion rules the world – the world hidden behind emotions

ADRIEN QUÉRET-PODESTA, Between a joke and hatred. Emotions in the accounts on St Adalbert and St Brun of Querfurt in the 'Chronicle' by Ademar of Chabannes	143
JAKUB MORAWIEC, Great passions and their socio-political repercussions on the example of 'Hallfreðar Saga' and 'Bjarnar Saga Hitdaelakappa'.	151
MARIE BLÁHOVÁ, Anger as an impulse of political acts in the story of the chronicler Cosmas of Prague	169
AGNIESZKA KUŚ, Between love and hatred – passion in Władysław Jagiełło's brothers and cousins generation as seen by Jan Długosz	177
JAROSŁAW NIKODEM, The enemy of the Kingdom of Poland. Zygmunt Luksemburski in the opinion of Jan Długosz	183
PIOTR BADYNA, Ethic component in the Poznań voivode Stefan Garczyński's conception of the Republic of Poland's reparation	201

ROBERT KOŁODZIEJ, Reasons and emotions in political occasional writings of the 17th and 18th centuries	209
DARIUSZ NAWROT, Ambitions and disappointments – at the source of conflicts in the Lithuanian powers of 1812	217

All we need is love...

LESZEK PAWEŁ SŁUPECKI, Inkebjorkunimerpaerekuarisþafakri. Love carved with runs . . .	235
KRZYSZTOF WACHOWSKI, <i>MON COR PLESOR</i> . Symbolism of presentations and writings on the medieval manufactures of material culture	253
EDWARD SKIBIŃSKI, A woman rarely good	281
MONIKA SIAMA, Passion from the border of fabulousness in 'Lais' by Marie de France – on a 'secret relationship' motif in the French literature of the 12th century.	289
MAREK CETWIŃSKI, Marriage scenes in the 'Vita sancti Hedwigis': love of duty or duty of love?	315
ALEKSANDRA SKRZYPIETZ, The vicissitudes of Prince Konstanty Sobieski's married life	325
KSENIA STANICKA-BRZEZICKA, Does 'love make art'? On reading emotions in a work of art and artistic couples in the European and Silesian art of the 19th and the early 20th century	343

Under the big blue sky...

TOMASZ WIŚLICZ, Religious feelings of the Slavs in the opinion of historians from Długosz to Rosik	363
STANISŁAW ROSIK, When a joyful performance turns into a horror. Drawing emotions from hagiographical work (on the example of St Otto's Vita: Ebo III, 10–11)	369
DARIUSZ ANDRZEJ SIKORSKI, Temples of the pagan Slavs or how they were created? . . .	377
MAREK STAWSKI, Convention or factual believe? – devotional formulas in the documents of Czerwińsk abbey	407

Let 100 feelings flourish... Ambiguity and multiplicity of emotions

KRZYSZTOF RATAJCZAK, Great emotions of medieval knights in the light of selected chronicles of the 13th and the 14th centuries	423
MACIEJ KUCHARSKI, To love the court and the family province – a reflection over the identity. Diaries of countess d'Oberkirch	433
KAROLINA STOJEK-SAWICKA, Between safety and threat – the Radziwiłłs in the life and mind of Catholic clergy in the 18th century	439
DARIUSZ ROLNIK, 'Sacred love of the beloved homeland'. The contemporary of Stanisławian times (1764–1795) towards the state – Poland	457
JANUSZ GOŁASZEWSKI, A feeling stronger than a fear. Battle of the Polish clergy in Westphalia and Rhineland for the Catholic faith, Polish language and tradition – in the light of documents preserved in the National Archive in Münster	477
Summary	497